Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

14 päivänä kesäkuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö — Teollis- ja tekijänoikeudet — Direktiivi 2001/29/EY — Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistaminen — 3 artiklan 1 kohta — Yleisölle välittäminen — Käsite — Onlinealusta tiedostojen jakamista varten — Suojattujen tiedostojen jakaminen ilman oikeudenhaltijan lupaa

Asiassa C-610/15

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (ylin tuomioistuin, Alankomaat) on esittänyt 13.11.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 18.11.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Stichting Brein

vastaan

Ziggo BV ja

XS4ALL Internet BV,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič (esittelevä tuomari) sekä tuomarit A. Prechal, A. Rosas, C. Toader ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 27.10.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Stichting Brein, edustajanaan J. C. H. van Manen, advocaat,

— Ziggo BV, edustajinaan F. E. Vermeulen ja E. A. de Groot, advocaten,

— XS4ALL Internet BV, edustajinaan C. Alberdingk Thijm ja C. F. M. de Vries, advocaten,

— Espanjan hallitus, asiamiehinään V. Ester Casas ja A. Gavela Llopis,

— Ranskan hallitus, asiamiehenään D. Segoin,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan F. Di Matteo, avvocato dello Stato,

— Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes ja M. Figueiredo, avustajanaan T. Rendas, oikeudellinen neuvonantaja,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehinään G. Brown ja J. Kraehling, avustajanaan N. Saunders, barrister,

— Euroopan komissio, asiamiehinään J. Samnadda, T. Scharf ja F. Wilman,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.2.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhtäältä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL 2001, L 167, s. 10) 3 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan 3 kohdan sekä toisaalta teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY (EUVL 2004, L 157, s. 45 sekä oikaisu EUVL 2004, L 195, s. 16) 11 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on tekijänoikeuksien haltijoiden etuja puolustava säätiö Stichting Brein ja vastaajina internetyhteyden tarjoajat Ziggo BV et XS4ALL Internet BV (jäljempänä XS4ALL) ja joka koskee Stichting Breinin esittämiä vaatimuksia siitä, että viimeksi mainitut velvoitetaan estämään onlinejakoalusta The Pirate Bayn (jäljempänä onlinejakoalusta TPB) verkkotunnukset ja IP-osoitteet.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Direktiivin 2001/29 johdanto-osan 9, 10, 23 ja 27 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(9) Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien yhdenmukaistamisen on perustuttava suojan korkeaan tasoon, koska nämä oikeudet ovat ratkaisevan tärkeitä henkisen luomistyön kannalta. Niiden suojaaminen auttaa varmistamaan luovuuden ylläpitämisen ja kehittymisen niin tekijöiden, esittäjien, tuottajien, kuluttajien, kulttuurin, teollisuuden kuin suuren yleisön etujen mukaisesti. Tämän vuoksi henkisen omaisuuden tunnustetaan olevan erottamaton osa omaisuuden käsitettä.

(10) Voidakseen jatkaa luovaa ja taiteellista työtään tekijöiden tai esittäjien on saatava asianmukainen korvaus työnsä käyttämisestä, kuten myös tuottajien voidakseen rahoittaa tällaista työtä. Tuotteiden kuten äänitteiden, elokuvien tai multimediatuotteiden sekä esimerkiksi tilauspalvelujen kaltaisten palvelujen tuottamiseen vaadittavat investoinnit ovat merkittäviä. Henkistä omaisuutta koskevien oikeuksien riittävä oikeudellinen suoja on tarpeen, jotta tämän korvauksen saatavuus voidaan taata ja mahdollistaa näille investoinneille riittävä tuotto.

– –

(23) Tällä direktiivillä olisi edelleen yhdenmukaistettava tekijän oikeutta välittää teoksia yleisölle. Tämä oikeus tulisi ymmärtää laajasti siten, että se koskee kaikenlaista välittämistä yleisölle, joka ei ole läsnä paikassa, josta välittäminen saa alkunsa. Tämän oikeuden olisi katettava kaikenlainen teoksen siirto ja edelleen siirto yleisölle sekä langallisesti että langattomasti, mukaan lukien yleisradiointi. Tämän oikeuden ei olisi koskettava muita toimia.

– –

(27) Pelkkä aineiston välittämisen mahdollistavien tai toteuttavien välineiden tarjoaminen ei ole tässä direktiivissä tarkoitettua välittämistä."

4 Tämän direktiivin 3 artiklan, jonka otsikko on "Oikeus välittää yleisölle teoksia ja oikeus saattaa muu aineisto yleisön saataviin", 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tekijöillä on yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, mukaan lukien teosten saattaminen yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teokset saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana."

5 Direktiivin 8 artiklan, jonka otsikko on "Seuraamukset ja oikeussuojakeinot", 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden rikkomiseen."

6 Direktiivin 2004/48 johdanto-osan 23 perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

"Oikeudenhaltijalla olisi oltava mahdollisuus hakea kieltotuomion antamista sellaiselle välittäjälle, jonka palveluja kolmannet käyttävät oikeudenhaltijan teollisoikeuden loukkaamisessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden käytettävissä olevien toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinojen soveltamista. Tällaisia kieltotuomioita koskevat ehdot ja yksityiskohtaiset säännöt olisi jätettävä jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön varaan. Direktiivi 2001/29/EY on jo mahdollistanut laajan yhdenmukaistamisen tekijänoikeuden ja lähioikeuksien rikkomisen osalta. Tällä direktiivillä ei siten pitäisi olla vaikutusta direktiivin 2001/29/EY 8 artiklan 3 kohtaan."

7 Direktiivin 2004/48 11 artiklan, jonka otsikko on "Kieltotuomiot", sanamuoto on seuraava:

"Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen toteava oikeuden päätös on tehty, toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat antaa loukkaajaa vastaan kieltotuomion, jonka tarkoituksena on kieltää loukkauksen jatkaminen. Jos kansallinen lainsäädäntö sen sallii, kieltotuomion noudattamatta jättämisestä voidaan tarvittaessa määrätä uhkasakko tuomion noudattamisen varmistamiseksi. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltotuomiota sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluja kolmannet osapuolet käyttävät teollis- tai tekijänoikeuden loukkaamiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2001/29/EY 8 artiklan 3 kohdan soveltamista."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

8 Stichting Brein on tekijänoikeuksien haltijoiden etujen puolustamisesta vastaava hollantilainen säätiö.

9 Ziggo ja XS4ALL ovat internetyhteyden tarjoajia. Merkittävä osa niiden asiakkaista käyttää onlinejakoalusta TPB:tä, joka on BitTorrent-tiedostojen indeksoija. BitTorrent on protokolla, jonka avulla käyttäjät (joita kutsutaan nimellä ”vertaiset” tai ”peers”) voivat jakaa tiedostoja. BitTorrentin keskeinen piirre on se, että jaettavat tiedostot on jaettu pieniin osiin, joten ei pakko turvautua keskitettyyn palvelimeen näiden tiedostojen varastoimiseksi, mikä helpottaa yksittäisten palvelinten kuormitusta jakomenettelyssä. Voidakseen jakaa tiedostoja käyttäjien on ensin ladattava erityinen BitTorrent-asiakas -ohjelma, jota onlinejakoalusta TPB ei tarjoa. Tämä Bit-Torrent-asiakas on ohjelma, jonka avulla voidaan luoda torrent-tiedostoja.

10 Käyttäjien (”seeders”), jotka haluavat saattaa tietokoneellaan olevan tiedoston muiden käyttäjien (”leechers”) saataville, on luotava torrent-tiedosto oman BitTorrent-asiakas -ohjelman avulla. Torrent-tiedostot johtavat seurantapalvelimeen (”tracker”), joka yksilöi ne käyttäjät, jotka voivat jakaa tietyn torrent-tiedoston sekä siihen liittyvän mediatiedoston. Seedersit lataavat nämä torrent-tiedostot tietokoneelta (upload) TPB:n kaltaiselle onlinejakoalustalle, joka indeksoi ne niin, että onlinejakoalustan käyttäjät voivat löytää ne ja jotta teokset, joihin nämä torrent-tiedostot johtavat, voidaan ladata näiden käyttäjien tietokoneille (download) useissa osissa heidän BitTorrent-asiakas -ohjelmansa välityksellä.

11 Torrent-tiedostojen sijasta käytetään usein magneettilinkkejä. Nämä linkit yksilöivät torrent-tiedostojen sisällön ja johtavat niihin digitaalisen tunnisteen avulla.

12 Suurin osa onlinejakoalusta TPB:ssä tarjotuista torrent-tiedostoista johtaa tekijänoikeudella suojattuihin teoksiin ilman, että oikeuksien haltija on antanut tämän palvelun hallinnoijille ja käyttäjille oikeuden kyseessä olevaan jakamiseen.

13 Pääasian oikeudenkäynnissä Stichting Brein vaatii ensisijaisesti, että Ziggo ja XS4ALL velvoitetaan estämään onlinejakoalusta TPB:n verkkotunnukset ja IP-osoitteet, jotta voidaan välttää se, että näiden internetyhteyden tarjoajien palveluita käytetään oikeudenhaltijoiden, joiden etua Stichting Brein puolustaa, tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien loukkaamiseen.

14 Ensimmäisen asteen tuomioistuin hyväksyi Stichting Breinin vaatimukset. Ne kuitenkin hylättiin toisessa oikeusasteessa.

15 Hoge Raad der Nederlanden (ylin tuomioistuin, Alankomaat) toteaa, että nyt käsiteltävässä asiassa on näytetty toteen, että tekijänoikeuksilla suojattuja teoksia on onlinejakoalusta TPB:n toimesta saatettu yleisön saataville ilman näiden oikeuksien haltijoiden lupaa. Lisäksi on näytetty toteen, että Ziggon ja XS4ALLin käyttäjät mahdollistavat tämän alustan välityksellä pääsyn suojattuihin teoksiin ilman oikeudenhaltijoiden lupaa ja loukkaavat näiden oikeudenhaltijoiden tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia.

16 Hoge Raad der Nederlanden toteaa kuitenkin, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella ei voida antaa varmaa vastausta siihen, onko onlinejakoalusta TPB:n toiminta myös direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämistä erityisesti siksi, että

— TPB:llä luodaan järjestelmä, jossa internetin käyttäjät ovat keskenään yhteydessä voidakseen jakaa osissa käyttäjien omilla tietokoneilla olevia teoksia, ja ylläpidetään sitä;

— TPB:ssä hallinnoidaan internetsivustoa, jolle käyttäjät voivat ladata torrent-tiedostoja, jotka johtavat näiden teosten osiin, ja

— TPB:ssä indeksoidaan tälle internetsivustolle ladattuja torrent-tiedostoja ja luokitellaan ne niin, että näiden teosten osat voidaan paikallistaa ja että käyttäjät voivat ladata nämä teokset (kokonaisuutena) tietokoneilleen.

17 Näissä olosuhteissa Hoge Raad der Nederlanden on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko kyse internetsivuston ylläpitäjän [direktiivin 2001/29] 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta yleisölle välittämisestä, jos kyseinen internetsivusto ei sisällä tekijänoikeuden suojaamia teoksia vaan järjestelmän, jossa käyttäjien tietokoneisiin tallennettuja suojattuja teoksia koskevia metatietoja indeksoidaan ja luokitellaan niin, että käyttäjät voivat niiden perusteella jäljittää suojatut teokset ja ladata niitä tietokoneelta ja tietokoneelle?

2) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi,

onko välittäjälle osoitettu määräys, jollaista [direktiivin 2001/29] 8 artiklan 3 kohdassa ja [direktiivin 2004/48] 11 artiklassa tarkoitetaan, yhteensopiva näiden säännösten kanssa, jos asianomainen välittäjä helpottaa ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitetulla tavalla sellaisia toimia, joilla kolmannet loukkaavat tekijänoikeuksia?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään, onko direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämisen käsitettä tulkittava siten, että se kattaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa tilanteissa sellaisen internetissä toimivan jakoalustan saataville saattamisen ja hallinnoinnin, joka indeksoimalla suojattuja teoksia koskevia metatietoja ja tarjoamalla käyttöön hakukoneen antaa kyseisen jakoalustan käyttäjille mahdollisuuden paikallistaa nämä teokset ja jakaa niitä vertaisverkossa (peer-to-peer).

19 Direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tekijöillä on yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, mukaan lukien teosten saattaminen yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus käyttää teoksia itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.

20 Tekijöillä on näin ollen kyseisen säännöksen nojalla luonteeltaan ehkäisevä oikeus, jonka perusteella he voivat puuttua sellaiseen yleisölle välittämisen, johon heidän teostensa mahdolliset käyttäjät saattaisivat ryhtyä, ja kieltää tällaisen välittämisen (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

21 Koska direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa ei täsmennetä käsitettä ”yleisölle välittäminen”, tämän käsitteen merkitys ja soveltamisala on määritettävä kyseisellä direktiivillä tavoiteltujen päämäärien ja sen asiayhteyden perusteella, johon tulkittu säännös kuuluu (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Tästä on huomautettava, että direktiivin 2001/29 johdanto-osan yhdeksännestä ja kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, että direktiivin päätavoitteena on suojan saattaminen korkealle tasolle tekijöiden hyväksi, mikä mahdollistaa sen, että nämä saavat teostensa käytöstä asianmukaisen korvauksen erityisesti silloin, kun teoksia välitetään yleisölle. Tästä seuraa, että yleisölle välittämisen käsite on ymmärrettävä laajasti, kuten myös kyseisen direktiivin 23 perustelukappaleesta nimenomaisesti käy ilmi (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

23 Unionin tuomioistuin on lisäksi korostanut direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta yleisölle välittämisen käsitteestä, että sitä on arvioitava kulloisessakin asiayhteydessä (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdasta käy ilmi, että yleisölle välittämisen käsitteessä yhdistyy kaksi kumulatiivista tekijää, eli teoksen ”välittäminen” ja teoksen välittäminen ”yleisölle” (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Sen määrittämiseksi, välittääkö käyttäjä teoksen yleisölle direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, on otettava huomioon useita toisiaan täydentäviä, epäitsenäisiä ja toisistaan riippuvia arviointiperusteita. Näin ollen niitä on sovellettava sekä erikseen että yhdessä toistensa kanssa, koska niiden intensiteetti voi erilaisissa todellisissa tilanteissa olla hyvin vaihteleva (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Unionin tuomioistuin on korostanut näistä arviointiperusteista ensinnäkin käyttäjän keskeistä roolia ja sen välittämistoimen tarkoituksellisuutta. Kyseinen käyttäjä näet toteuttaa välittämistoimen, kun se täysin tietoisena menettelynsä seurauksista tarjoaa asiakkailleen pääsyn suojattuun teokseen, erityisesti silloin, kun ilman tätä välittämistoimea kyseiset asiakkaat eivät lähtökohtaisesti voisi vastaanottaa tai heidän olisi vaikeaa vastaanottaa levitettyä teosta (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Tämän jälkeen unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että yleisön käsite tarkoittaa rajoittamatonta määrää potentiaalisia vastaanottajia ja lisäksi varsin huomattavaa määrää henkilöitä (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Unionin tuomioistuin on huomauttanut myös, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta kyseessä voisi olla ”yleisölle välittäminen”, suojattu teos on välitettävä tietyllä teknisellä tavalla, joka poikkeaa siihen asti käytetyistä tavoista, tai, jos näin ei ole, ”uudelle yleisölle” eli yleisölle, jota tekijänoikeuden haltijat eivät ole ottaneet huomioon silloin, kun ne antoivat luvan teoksensa alkuperäiseen yleisölle välittämiseen (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Unionin tuomioistuin on lopuksi korostanut useaan otteeseen, että sillä, että direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla yleisölle välittämisellä tavoitellaan voittoa, on merkitystä (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Ensinnäkin siitä, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen onlinejakoalustan saataville saattaminen ja hallinnointi direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ”välittämistä”, on todettava, kuten direktiivin 2001/29 johdanto-osan 23 perustelukappaleesta käy ilmi, että kyseisessä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tekijän oikeus välittää teoksia yleisölle koskee kaikenlaista siirtoa ja edelleen siirtoa yleisölle, joka ei ole läsnä paikassa, josta välittäminen saa alkunsa, sekä langallisesti että langattomasti, mukaan lukien yleisradiointi.

31 Lisäksi, kuten direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdasta ilmenee, ”välittämiseen” riittää erityisesti se, että teos saatetaan yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teos saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, eikä ole ratkaisevaa, käyttävätkö kyseiset henkilöt tätä mahdollisuutta (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Unionin tuomioistuin on jo aiemmin katsonut tästä, että sen johdosta, että internetsivustolla tarjotaan klikattavia linkkejä suojattuihin teoksiin, jotka on julkaistu toisella sivustolla rajoittamatta millään tavalla sille pääsyä, ensimmäisen sivuston käyttäjille tarjotaan välitön mahdollisuus saada mainitut

teokset saataviinsa (tuomio 13.2.2014, Svensson ym., C-466/12, EU:C:2014:76, 18 kohta; ks. myös vastaavasti määräys 21.10.2014, BestWater International, C-348/13, EU:C:2014:2315, 15 kohta ja tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 43 kohta).

33 Unionin tuomioistuin on katsonut lisäksi, että asia on näin myös sellaisen mediasoittimen myynnin osalta, johon on etukäteen asennettu internetissä saatavilla olevia add-on-tiedostoja, jotka sisältävät hyperlinkkejä yleisön vapaasti käytettävissä oleville internetsivustoille, joilla on asetettu yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattuja teoksia ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 38 ja 53 kohta).

34 Näin ollen tästä oikeuskäytännöstä voidaan päätellä, että lähtökohtaisesti kaikki toiminta, jolla käyttäjä antaa täysin asiaintilasta tietoisena asiakkailleen pääsyn suojattuihin teoksiin, voi olla direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ”välittämistä”.

35 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava aluksi, että – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 45 kohdassa – on kiistatonta, että tekijänoikeuksilla suojatut teokset on onlinejakoalusta TPB:n välityksellä saatettu tämän alustan käyttäjien saataviin niin, että heillä on mahdollisuus saada teokset saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan ajankohtana.

36 Lisäksi on todettava, että on kyllä niin, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että onlinejakoalusta TPB:n käyttäjien saataviin näin saatettuja teoksia eivät ole ladanneet tähän palveluun sen ylläpitäjät vaan sen käyttäjät. Kun nämä ylläpitäjät mahdollistavat pääsyn pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen onlinejakoalustaan ja hallinnoivat sitä, he kuitenkin toimivat täysin tietoisina toimintansa seurauksista mahdollistaakseen pääsyn suojattuihin teoksiin indeksoimalla ja luetteloimalla alustalla torrent-tiedostoja, jotka mahdollistavat alustan käyttäjille näiden teosten paikallistamisen ja niiden jakamisen vertaisverkossa (peer-to-peer). Tästä on huomautettava, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 50 kohdassa, että ilman tällaisen palvelun ylläpitäjien toteuttamaa saataville asettamista ja hallinnointia käyttäjät eivät voisi jakaa kyseisiä teoksia tai ainakin niiden jakaminen internetissä olisi monimutkaisempaa.

37 Näin ollen on katsottava, että mahdollistamalla pääsyn onlinejakoalusta TPB:hin ja hallinnoimalla tätä alustaa alustan ylläpitäjät antavat käyttäjilleen pääsyn kyseessä oleviin teoksiin. Heillä voidaan siis katsoa olevan keskeinen asema kyseessä olevien teosten saataville saattamisessa.

38 Lopuksi on todettava, että onlinejakoalusta TPB:n ylläpitäjien ei voida katsoa toteuttavan direktiivin 2001/29 johdanto-osan 27 perustelukappaleessa tarkoitettua aineiston välittämisen mahdollistavien tai toteuttavien välineiden ”pelkkää tarjoamista”. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy nimittäin ilmi, että tämä alusta indeksoi torrent-tiedostoja niin, että kyseisen onlinejakoalustan käyttäjät voivat helposti löytää ja ladata teokset, joihin nämä torrent-tiedostot viittaavat. Lisäksi unionin tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista käy ilmi, että onlinejakoalusta TPB tarjoaa hakukoneen lisäksi hakemiston, jossa teokset on jaoteltu erilaisiin luokkiin teosten luonteen, lajityypin tai suosion perusteella; näissä luokissa on jaoteltu saatavilla olevat teokset niin, että palvelun ylläpitäjät varmistavat teoksen sijoittamisen asianmukaiseen luokkaan. Lisäksi mainitut ylläpitäjät poistavat vanhentuneet tai virheelliset torrent-tiedostot ja seulovat aktiivisesti tietynlaiset sisällöt.

39 Kun otetaan huomioon nämä seikat, pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen onlinejakoalustan tarjoaminen ja hallinnointi on direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua välittämistä.

40 Toiseksi direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yleisölle välittämisen käsitteen soveltamisalaan kuulumiseksi edellytetään vielä, että suojatut teokset todella välitetään yleisölle (tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Unionin tuomioistuin on täsmentänyt tästä yhtäältä, että yleisön käsitteelle on ominaista tietty vähimmäistaso, jolla tämän käsitteen piiristä suljetaan pois liian pieni tai merkityksetön henkilöjoukko. Toisaalta on otettava huomioon kumulatiiviset vaikutukset, jotka suojattujen teosten saattamisella potentiaalisten vastaanottajien saataviin on. Näin ollen ei ole ainoastaan tärkeää tietää, kuinka monen henkilön saatavilla sama teos on samanaikaisesti, vaan myös, kuinka monen heistä saatavilla se on peräkkäin (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että huomattava osa Ziggon ja XS4ALLin asiakkaista on ladannut mediatiedostoja onlinejakoalusta TPB:n välityksellä. Unionin tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista käy myös ilmi, että tätä palvelua käyttää huomattava määrä henkilöitä, koska TPB:n ylläpitäjät ovat ilmoittaneet onlinejakoalustassaan useista kymmenistä miljoonista käyttäjistä (peers). Tästä on todettava, että pääasiassa kyseessä oleva välittäminen koskee ainakin kaikkia tämän alustan käyttäjiä. Nämä käyttäjät voivat saada käyttöönsä milloin tahansa ja samanaikaisesti suojattuja teoksia, jotka jaetaan mainitun alustan välityksellä. Kyseinen edelleen lähettäminen koskee siis rajoittamatonta määrää potentiaalisia vastaanottajia ja huomattavaa ihmismäärää (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Näin ollen suojatut teokset todella välitetään pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella välittämisellä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle ”yleisölle”.

44 Lisäksi siitä kysymyksestä, onko teokset välitetty tämän tuomion 28 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulle ”uudelle” yleisölle, on todettava, että unionin tuomioistuin on katsonut 13.2.2014 antamassaan tuomiossa Svensson ym. (C-466/12, EU:C:2014:76, 24 ja 31 kohta) ja 21.10.2014 antamassaan määräyksessä BestWater International (C-348/13, EU:C:2014:2315, 14 kohta), että tällaisena yleisönä on pidettävä yleisöä, jota tekijänoikeuden haltijat eivät ole ottaneet huomioon silloin, kun ne antoivat luvan alkuperäiseen välittämiseen.

45 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista käy ilmi yhtäältä, että onlinejakoalusta TPB:n ylläpitäjille on ilmoitettu, että tämä alusta, jonka ylläpitäjät saattavat käyttäjien saataville ja jota ne ylläpitävät, mahdollistaa pääsyn ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa julkaistuihin teoksiin, ja toisaalta, että samat ylläpitäjät ilmoittavat nimenomaisesti kyseisellä alustalla nähtävillä olevissa blogeissa ja siellä olevilla keskustelupalstoilla tavoitteestaan saattaa suojattuja teoksia käyttäjien saataville ja kehottavat käyttäjiä valmistamaan kopioita näistä teoksista. Joka tapauksessa ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että onlinejakoalusta TPB:n ylläpitäjät eivät ole voineet olla tietämättä sitä, että tämä alusta mahdollistaa pääsyn ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa julkaistuihin teoksiin, kun otetaan huomioon se ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen nimenomaisesti korostama seikka, että erittäin suuri määrä onlinejakoalusta TPB:ssä olevista torrent-tiedostoista johtaa ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa julkaistuihin teoksiin. Näissä olosuhteissa on katsottava, että kyse on uudelle yleisölle välittämisestä (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 50 kohta).

46 Ei myöskään voida kiistää sitä, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen onlinejakoalustan saataville saattamisen ja hallinnoinnin tarkoituksena on hyödyn saaminen, sillä tämä alusta tuottaa, kuten unionin tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista käy ilmi, huomattavat mainostulot.

47 Näin ollen on katsottava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen onlinejakoalustan saataville saattaminen ja hallinnointi ovat direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämistä.

48 Edellä esitetyn perusteella on ensimmäiseen kysymykseen vastattava, että direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämisen käsitettä on tulkittava siten, että se kattaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa tilanteissa sellaisen internetissä toimivan jakoalustan

saataville saattamisen ja hallinnoinnin, joka indeksoimalla suojattuja teoksia koskevia metatietoja ja tarjoamalla käyttöön hakukoneen antaa kyseisen jakoalustan käyttäjille mahdollisuuden paikallistaa nämä teokset ja jakaa niitä vertaisverkossa (peer-to-peer).

Toinen kysymys

49 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen esitetty vastaus, ei toiseen kysymykseen ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

50 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämisen käsitettä on tulkittava siten, että se kattaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa tilanteissa sellaisen internetissä toimivan jakoalustan saataville saattamisen ja hallinnoinnin, joka indeksoimalla suojattuja teoksia koskevia metatietoja ja tarjoamalla käyttöön hakukoneen antaa kyseisen jakoalustan käyttäjille mahdollisuuden paikallistaa nämä teokset ja jakaa niitä vertaisverkossa (peer-to-peer).

Allekirjoitukset